

TEKSTY PRZYJĘTE

P8_TA(2018)0516

Ustanowienie Europejskiego Funduszu Obronnego *I**

Poprawki przyjęte przez Parlament Europejski w dniu 12 grudnia 2018 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Europejski Fundusz Obronny (COM(2018)0476 – C8-0268/2018 – 2018/0254(COD))¹

(Zwykła procedura ustawodawcza: pierwsze czytanie)

[Poprawka 1, o ile nie wskazano inaczej]

POPRAWKI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO*

do wniosku Komisji

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiające Europejski Fundusz Obronny

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

¹ Sprawa została odesłana do komisji właściwej w celu przeprowadzenia negocjacji międzyinstytucjonalnych na podstawie art. 59 ust. 4 akapit czwarty Regulaminu (A8-0412/2018).

* Poprawki: tekst nowy lub zmieniony został zaznaczony kursywą i wytłuszczonym drukiem; symbol ■ sygnalizuje skreślenia.

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 173 ust. 3, art. 182 ust. 4, art. 183 i art. 188 akapit drugi,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (-1a) Obronność uznaje się za jasny przykład tego, w jaki sposób można by osiągnąć większą skuteczność dzięki przeniesieniu na szczebel europejski pewnych kompetencji i działań oraz powiązanych środków, znajdujących się obecnie w gestii państw członkowskich; umożliwiłoby to wykazanie europejskiej wartości dodanej oraz pozwoliło na ograniczenie ogólnego obciążenia wydatków publicznych w Unii.*
- (-1b) W ciągu ostatniego dziesięciolecia sytuacja geopolityczna Unii zmieniła się diametralnie. Sytuacja w regionach sąsiadujących z Europą jest niestabilna, a Unia stoi w obliczu złożonych i trudnych wyzwań związanych zarówno z występowaniem nowych zagrożeń, takich jak ataki hybrydowe i cyberataki, jak i z ponownym pojawieniem się bardziej tradycyjnych zagrożeń. W tym kontekście zarówno obywatele Unii, jak i ich polityczni przywódcy podzielają pogląd, że należy podjąć więcej wspólnych działań w dziedzinie obronności. 75 % Europejczyków popiera wspólną politykę bezpieczeństwa i obrony. We wspólnej deklaracji podpisanej w Rzymie 25 marca 2017 r. przywódcy 27 państw członkowskich oraz Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Komisji oświadczyli, że Unia wzmocni swoją wspólną politykę bezpieczeństwa i obrony oraz będzie wspierać bardziej konkurencyjny i zintegrowany przemysł obronny.*
- (1) W swoim komunikacie z 30 listopada 2016 r. dotyczącym europejskiego planu działań w sektorze obrony, przyjętym w dniu 30 listopada 2016 r., Komisja zobowiązała się do uzupełniania, lewarowania i konsolidowania wspólnych wysiłków*

państw członkowskich na rzecz rozbudowy zdolności technologicznych i przemysłowych w dziedzinie obronności jako reakcji na wyzwania związane z bezpieczeństwem, jak również w celu wsparcia konkurencyjnego, innowacyjnego, efektywnego europejskiego przemysłu obronnego *i utworzenia w Unii bardziej zintegrowanego rynku wyposażenia obronnego*. Zaproponowano w nim w szczególności uruchomienie Europejskiego Funduszu Obronnego („fundusz”) w celu wspierania inwestycji we wspólne badania naukowe i wspólny rozwój produktów i technologii obronnych, a co za tym idzie, wspierania synergii i efektywności kosztowej, a także promowania wspólnych zakupów i wspólnego utrzymania wyposażenia wojskowego przez państwa członkowskie. Fundusz ten uzupełniałby przeznaczone już na ten cel finansowanie krajowe i powinien działać jako zachęta dla państw członkowskich do większej współpracy *transgranicznej* i większych inwestycji w obronność. Fundusz ma wspierać współpracę w trakcie całego cyklu rozwoju produktów i technologii obronnych.

- (1a) *W dniu 7 czerwca 2017 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie utworzenia Europejskiego Funduszu Obronnego. Zaproponowano podejście dwuetapowe: po pierwsze, w celu wypróbowania podejścia przyjęto rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1092¹, dzięki któremu udostępniono, w ramach wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020, początkowe finansowanie na rzecz badań i rozwoju; po drugie, w ramach wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 ustanowiony miałby być specjalny fundusz zwiększający finansowanie opartych na współpracy badań w dziedzinie innowacyjnych technologii i produktów obronnych na kolejnych etapach ich rozwoju, łącznie z opracowywaniem prototypów. Te dwa etapy powinno łączyć konsekwentne i spójne podejście.*
- (1b) *Sektor obronności cechują rosnące koszty wyposażenia wojskowego i wysokie koszty badań i rozwoju, które utrudniają wprowadzanie nowych programów w dziedzinie obronności i bezpośrednio wpływają na konkurencyjność i zdolności innowacyjne przemysłu unijnego. Ze względu na wzrost kosztów, wielkość jednorazowych wydatków na badania i rozwój oraz ograniczoną ilość wyposażenia, którą są w stanie*

¹ *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1092 z dnia 18 lipca 2018 r. ustanawiające Europejski program rozwoju przemysłu obronnego mający na celu wspieranie konkurencyjności i zdolności innowacyjnych przemysłu obronnego Unii (Dz.U. L 200 z 7.8.2018, s. 30).*

zamówić poszczególne kraje, rozwijanie nowej generacji kluczowych systemów obronnych i nowych technologii obronnych wykracza w coraz większym stopniu poza zakres możliwości pojedynczego państwa członkowskiego.

- (1c) W swojej rezolucji z dnia 14 marca 2018 r. pt.: „Następne WRF: przygotowanie stanowiska Parlamentu dotyczącego WRF na okres po 2020 r.” Parlament Europejski ponownie wyraził poparcie dla utworzenia Europejskiej Unii Obrony, obejmującej specjalny unijny program badawczy w dziedzinie obronności oraz program rozwoju przemysłowego uzupełniony inwestycjami państw członkowskich, aby nie powielać działań i zwiększyć strategiczną autonomię, a także skuteczność europejskiego przemysłu obronnego. Przypomniat również, że Unia może być silniejsza i ambitniejsza tylko pod warunkiem udostępnienia jej dodatkowych środków finansowych i w związku z tym wezwał do zapewnienia stałego wsparcia w ramach istniejących strategii politycznych, które zwiększają środki na sztabarowe programy Unii, a także do tego, by dodatkowym obowiązkom towarzyszyły dodatkowe środki finansowe.*
- (1d) Sytuacja sektora obronności uległa dalszemu pogorszeniu w wyniku znacznych cięć w budżetach obronnych, które w ciągu ostatnich 10 lat miały miejsce w całej Europie i dotyczyły przede wszystkim wydatków na badania i rozwój oraz na wyposażenie. W latach 2006–2013 poziom rzeczywistych wydatków na obronność w państwach członkowskich uczestniczących w Europejskiej Agencji Obrony zmniejszył się o 12 %. Biorąc pod uwagę, że badania i rozwój w dziedzinie obronności stanowią podstawę zaawansowanych technologii przyszłości, takie trendy są szczególnie niepokojące i stanowią poważne wyzwanie pod względem zdolności do utrzymania konkurencyjności przemysłu obronnego Unii w wymiarze długoterminowym.*
- (1e) Pomimo wzajemnej zależności między wzrostem kosztów i spadkiem wydatków planowanie w dziedzinie obronności oraz wydatki na badania i rozwój w dziedzinie obronności, a także zamówienia na wyposażenie wojskowe w dużej mierze nadal ograniczają się do szczebla krajowego, zaś skala współpracy między państwami członkowskimi w dziedzinie inwestycji w sprzęt wojskowy jest bardzo niewielka. Ponadto spośród tych programów, które są realizowane, tylko nieliczne mają związek z priorytetami dotyczącymi zdolności Unii – w 2015 r. tylko 16 %*

wyposażenia zamówiono w drodze wspólnych europejskich zamówień publicznych, co jest wynikiem gorszym od uzgodnionego poziomu docelowego wynoszącego 35 %.

- (2) Fundusz przyczyni się do stworzenia silnej, konkurencyjnej i innowacyjnej bazy przemysłowej i technologicznej sektora obronnego i będzie zbieżny z inicjatywami unijnymi na rzecz bardziej zintegrowanego europejskiego rynku wyposażenia obronnego, a w szczególności z dwoma dyrektywami¹ – w sprawie zamówień publicznych oraz w sprawie transferów produktów związanych z obronnością – przyjętymi w 2009 r. *W związku z tym zasadnicze znaczenie ma spełnienie kluczowych regulacyjnych warunków wstępnych, w szczególności pełne wdrożenie tych dyrektyw. Fundusz ma stanowić podstawę solidnej europejskiej polityki przemysłowej w dziedzinie obronności.*
- (3) Zgodnie ze zintegrowanym podejściem oraz w celu przyczynienia się do zwiększenia konkurencyjności i potencjału innowacyjnego unijnego przemysłu obronnego należy ustanowić Europejski Fundusz Obronny. Fundusz powinien mieć na celu zwiększenie konkurencyjności, innowacyjności, efektywności oraz *technologicznej i przemysłowej* autonomii unijnego przemysłu obronnego, przyczyniając się w ten sposób do osiągnięcia strategicznej autonomii Unii poprzez wspieranie współpracy transgranicznej między państwami członkowskimi oraz między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczymi, organami administracji krajowej, organizacjami międzynarodowymi i uczelniami *w całej Unii*, w fazie badawczej oraz w fazie opracowywania produktów i technologii obronnych. Aby osiągnąć bardziej innowacyjne rozwiązania i spowodować otwarcie rynku wewnętrznego, fundusz powinien wspierać transgraniczny udział małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz spółek o średniej kapitalizacji z sektora obronności. *W celu wsparcia otwartego rynku wewnętrznego fundusz powinien ułatwiać rozszerzanie współpracy transgranicznej między nowymi podmiotami prawnymi, w szczególności transgraniczny udział MŚP i spółek o średniej kapitalizacji.*

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie, (Dz.U. L 146 z 10.6.2009, s. 1). Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, zmieniająca Dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76).

- (3a) *Bezpieczeństwo Europy jest uzależnione od silnych i stabilnych relacji z partnerami strategicznymi na całym świecie, a program powinien zwiększyć konkurencyjność europejskiego rynku przemysłu obronnego poprzez dalsze wzmocnienie partnerstw w ramach badań i rozwoju, promując w ten sposób europejskie możliwości i zdolności strategiczne.*
- (4) Etap badań naukowych jest kluczowym elementem, ponieważ warunkuje zdolności europejskiego przemysłu i jego autonomii w zakresie opracowywania produktów oraz dla niezależności państw członkowskich jako użytkowników końcowych w zakresie obronności. Faza badawcza związana z rozwojem zdolności obronnych może obejmować znaczące ryzyko, w szczególności związane z niskim poziomem dojrzałości i zaburzeniem technologii. Faza rozwojowa, która następuje po fazie badawczej i fazie technologicznej, pociąga za sobą również znaczące ryzyko i koszty, które utrudniają dalsze wykorzystywanie wyników badań i niekorzystnie wpływają na konkurencyjność i innowacyjność unijnego przemysłu obronnego. ***Fundusz powinien zwiększać powiązanie między fazą badawczą a fazą opracowywania produktów i technologii obronnych w celu rozwiązania problemu „doliny śmierci”.***
- (5) Fundusz nie powinien wspierać czystych badań podstawowych, które powinny być natomiast wspierane przez inne programy, lecz może uwzględniać badania podstawowe ukierunkowane na obronność, które mogą stanowić rozwiązanie dostrzeżonych lub spodziewanych problemów bądź możliwości.
- (6) Fundusz mógłby wspierać działania odnoszące się zarówno do tworzenia nowych, jak i modernizacji istniejących produktów i technologii, we wszystkich przypadkach gdy wykorzystanie wcześniej istniejących informacji koniecznych do realizacji działania w zakresie modernizacji nie podlega ograniczeniom ze strony niestowarzyszonych państw trzecich lub podmiotów z niestowarzyszonych państw trzecich. W przypadku ubiegania się o finansowanie ze środków unijnych podmioty prawne powinny przekazywać odpowiednie informacje w celu ustalenia braku ograniczeń. W przypadku braku takich informacji finansowanie ze środków Unii nie powinno być możliwe.
- (6a) ***Fundusz powinien zapewniać odpowiednie wsparcie dla działań w zakresie badań i rozwoju w obszarze przełomowych technologii obronnych. Ponieważ przełomowe technologie mogą opierać się na koncepcjach lub pomysłach pochodzących od***

nietradycyjnych podmiotów zajmujących się badaniami i rozwojem w dziedzinie obronności, fundusz powinien zapewniać wystarczającą elastyczność w zakresie konsultacji z zainteresowanymi stronami, a także finansowania i zarządzania działaniami.

- (7) Aby zapewnić przestrzeganie międzynarodowych zobowiązań Unii i państw członkowskich podczas wdrażania niniejszego rozporządzenia, działania związane z produktami lub technologiami, których stosowanie, rozwój lub produkcja są zakazane na mocy prawa międzynarodowego, nie powinny otrzymywać finansowania w ramach programu. W związku z tym kwalifikowalność działań w zakresie nowych produktów lub technologii obronnych, takich jak te, które zostały specjalnie zaprojektowane do przeprowadzania śmiertelnych ataków bez jakiegokolwiek kontroli człowieka nad decyzjami co do ich użycia, powinna również być uzależniona od zmian w prawie międzynarodowym.
- (7a) *W odniesieniu do wywozu produktów, które byłyby wynikiem działań badawczych lub rozwojowych w ramach programu, szczególną uwagę należy zwrócić na art. 7 ust. 1 Traktatu ONZ o handlu bronią z 2013 r. , który stanowi, że nawet jeżeli wywóz nie jest zabroniony, eksportujące państwa-strony oceniają w sposób obiektywny i niedyskryminujący, uwzględniając istotne czynniki, czy taka broń konwencjonalna lub elementy: a) doprowadziłyby do umocnienia lub zagrożenia pokoju i bezpieczeństwa lub b) mogłyby zostać wykorzystane do: (i) popełnienia lub ułatwienia popełnienia poważnego naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego, (ii) popełnienia lub ułatwienia popełnienia poważnego naruszenia międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka, (iii) popełnienia lub ułatwienia popełnienia przestępstwa określonego w umowach międzynarodowych lub protokołach dotyczących terroryzmu, których państwo eksportujące jest stroną lub (iv) popełnienia lub ułatwienia popełnienia przestępstwa określonego w umowach międzynarodowych lub protokołach dotyczących międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, których państwo eksportujące jest stroną.*
- (8) Trudności związane z uzgodnieniem skonsolidowanych wymogów dotyczących zdolności obronnych i wspólnych specyfikacji technicznych przeszkadzają we współpracy transgranicznej między państwami członkowskimi oraz między podmiotami prawnymi mającymi siedziby w różnych państwach członkowskich. Brak

takich wymogów, specyfikacji i norm doprowadził do zwiększonej fragmentacji sektora obronności, złożoności technicznej, opóźnień, zawyżonych kosztów, **zbędnego powielania zdolności**, a także zmniejszonej interoperacyjności. Uzgodnienie wspólnych specyfikacji technicznych powinno być warunkiem wstępnym dla działań wiążących się z wyższym poziomem gotowości technologicznej. Działania państw członkowskich **promujące interoperacyjność**, prowadzące do wypracowania wspólnych wymogów w zakresie zdolności obronnych i badania uzupełniające, a także działania mające na celu wspieranie tworzenia wspólnej definicji specyfikacji technicznych lub wspólnych norm powinny się również kwalifikować do wsparcia ze środków funduszu **w celu unikania ograniczania interoperacyjności przez konkurujące ze sobą specyfikacje lub normy**.

- (9) Ponieważ celem funduszu jest wspieranie konkurencyjności, **efektywności, autonomii przemysłowej** i innowacyjności przemysłu obronnego Unii poprzez lewarowanie i uzupełnienie opartych na współpracy działań w dziedzinie badań i technologii obronnych oraz ograniczanie ryzyka dotyczącego fazy opracowywania projektów współpracy, działania związane z badaniami i rozwojem produktów lub technologii obronnych powinny spełniać kryteria kwalifikowalności, aby korzystać ze środków funduszu. Dotyczy to również modernizacji, z uwzględnieniem interoperacyjności, istniejących produktów i technologii obronnych.
- (10) Mając na uwadze fakt, że fundusz ma przede wszystkim na celu wzmocnienie współpracy między podmiotami prawnymi i państwami członkowskimi w całej Europie, dane działanie powinno się kwalifikować do finansowania tylko wtedy, gdy jest ono podejmowane w ramach współpracy **w ramach konsorcjum** co najmniej trzech podmiotów prawnych z siedzibą w co najmniej trzech różnych państwach członkowskich. **Każdy dodatkowy podmiot prawny uczestniczący w konsorcjum powinien mieć zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej w państwie stowarzyszonym. We wszystkich rodzajach współpracy podmioty prawne z siedzibą w państwach członkowskich powinny stanowić większość w ramach konsorcjum.** Co najmniej trzy z tych kwalifikujących się podmiotów prawnych, które mają siedzibę w co najmniej dwóch różnych państwach członkowskich lub państwach stowarzyszonych, nie powinny znajdować się pod kontrolą, bezpośrednio lub pośrednio, przez ten sam podmiot ani nie powinny kontrolować siebie nawzajem.

W celu wzmocnienia współpracy między państwami członkowskimi w ramach funduszu można wspierać wspólne zamówienia przedkomercyjne.

- (11) Zgodnie z [odniesienie powinno zostać uaktualnione stosownie do nowej decyzji w sprawie KTZ: art. 94 decyzji Rady 2013/755/UE¹] podmioty z siedzibą w krajach i terytoriach zamorskich (KTZ) mają się kwalifikować do finansowania, z zastrzeżeniem zasad i celów funduszu oraz ewentualnych uzgodnień mających zastosowanie do państwa członkowskiego, z którym dane KTZ są powiązane.
- (12) Ponieważ fundusz ma na celu zwiększenie konkurencyjności, efektywności i autonomii unijnego przemysłu obronnego, do wsparcia powinny się zasadniczo kwalifikować wyłącznie podmioty mające siedzibę w Unii lub w państwach stowarzyszonych, które nie znajdują się pod skuteczną kontrolą niestowarzyszonych państw trzecich lub podmiotów mających siedzibę w niestowarzyszonych państwach trzecich. Ponadto – w celu zapewnienia ochrony podstawowych interesów Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obronności – infrastruktura, obiekty, aktywa i zasoby używane przez beneficjentów i ich podwykonawców w działaniach wspieranych przez fundusz ■ powinny być zlokalizowane na terytorium **Unii lub** stowarzyszonych państw trzecich.
- (13) W pewnych okolicznościach, jeżeli jest to konieczne do osiągnięcia celów działania, powinno być możliwe odstępianie od zasady, zgodnie z którą beneficjenci i ich podwykonawcy nie powinni podlegać kontroli niestowarzyszonych państw trzecich lub podmiotów mających siedzibę w niestowarzyszonych państwach trzecich. W tym kontekście podmioty prawne z siedzibą w Unii, które znajdują się pod kontrolą sprawowaną przez niestowarzyszone państwo trzecie lub podmiot prawny z niestowarzyszonego państwa trzeciego, mogą spełniać kryteria kwalifikowalności, jeżeli zostały spełnione odpowiednie i restrykcyjne warunki dotyczące interesów Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obronności. Udział takich podmiotów nie powinien być sprzeczny z celami funduszu. Wnioskodawcy powinni dostarczyć wszystkie istotne informacje na temat infrastruktury, obiektów, aktywów i zasobów przeznaczonych do wykorzystania w ramach działania. *W*

¹ Decyzja Rady 2013/755/UE z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską („decyzja o stowarzyszeniu zamorskim”) (Dz.U. L 344 z 19.12.2013, s. 1).

żadnym przypadku nie należy przyznawać żadnych odstępstw wnioskodawcom podlegającym kontroli niestowarzyszonego państwa trzeciego objętego unijnymi środkami ograniczającymi ani podmiotom z niestowarzyszonych państw trzecich objętych unijnymi środkami ograniczającymi.

- (14) Jeżeli konsorcjum pragnie uczestniczyć w jednym z działań kwalifikowalnych, a pomoc finansowa Unii ma mieć formę dotacji, konsorcjum takie powinno wyznaczyć jednego ze swoich członków na koordynatora, który będzie stanowić główny punkt kontaktowy.
- (15) Jeżeli działanie rozwojowe wspierane przez fundusz jest zarządzane przez zarządzającego projektem wyznaczonego przez państwa członkowskie lub państwa stowarzyszone, przed dokonaniem płatności na rzecz beneficjenta Komisja powinna **skonsultować się z zarządzającym** projektem, tak aby mógł on zapewnić przestrzeganie ram czasowych przez beneficjentów. ■ Zarządzający projektem **powinien** przedstawić Komisji swoje uwagi na temat postępów w realizacji działania, tak aby Komisja mogła potwierdzić, czy zostały spełnione warunki do dokonania płatności.
- (16) W celu zagwarantowania, że finansowane działania są finansowo wykonalne, konieczne jest, aby beneficjenci wykazali, że koszty działania nieobjęte finansowaniem Unii są pokrywane z innych źródeł finansowania.
- (17) Różne rodzaje rozwiązań finansowych powinny być dostępne dla państw członkowskich na potrzeby wspólnego rozwoju i nabywania zdolności obronnych. Zaproponowany przez Komisję zestaw narzędzi finansowych powinien zapewnić różne rodzaje rozwiązań, które państwa członkowskie mogą wykorzystać, aby sprostać wyzwaniom w zakresie wspólnego rozwoju i udzielania zamówień z perspektywy finansowej. Stosowanie takich rozwiązań finansowych mogłoby dodatkowo sprzyjać uruchamianiu opartych na współpracy **i transgranicznych** projektów w dziedzinie obronności, **przyczyniając się do unikania powielania**, i zwiększyć efektywność wydatków na obronność, również w odniesieniu do projektów wspieranych w ramach Europejskiego Funduszu Obronnego.
- (18) Biorąc pod uwagę specyfikę przemysłu obronnego, gdzie popyt pochodzi prawie wyłącznie z państw członkowskich i państw stowarzyszonych, które także kontrolują

całość zakupów produktów związanych z obronnością, w tym ich eksport, działanie sektora obronności jest wyjątkowe i nie podlega konwencjonalnym zasadom i modelom biznesowym, które regulują tradycyjne rynki. W związku z tym przemysł nie może podejmować znaczących projektów badawczo-rozwojowych finansowanych ze środków własnych, a państwa członkowskie i państwa stowarzyszone zwykle w pełni pokrywają koszty badań i rozwoju. Aby osiągnąć cele funduszu, należy w szczególności zachęcać do współpracy między przedsiębiorstwami z różnych państw członkowskich i państw stowarzyszonych, a przy uwzględnieniu specyfiki sektora obronności całkowite koszty kwalifikowalne powinny być pokrywane w przypadku działań, które mają miejsce przed fazą rozwoju prototypów.

- (19) Faza prototypu stanowi kluczowy etap, w którym państwa członkowskie lub państwa stowarzyszone zazwyczaj podejmują decyzję w sprawie skonsolidowanych inwestycji i rozpoczęcia procesu nabywania przyszłych produktów lub technologii obronnych. Z tego względu na tym szczególnym etapie państwa członkowskie i państwa stowarzyszone uzgadniają niezbędne zobowiązania, w tym kwestie podziału kosztów i odpowiedzialności za projekt. Aby zapewnić wiarygodność ich zaangażowania, wsparcie finansowe Unii w ramach funduszu nie powinno zwykle przekraczać 20 % kosztów kwalifikowalnych.
- (20) Jeżeli chodzi o działania wykraczające poza fazę prototypu, należy przewidzieć finansowanie do poziomu 80 %. Wspomniane działania, które są bardziej zbliżone do finalizacji produktów i technologii, mogą się nadal wiązać z dużymi nakładami.
- (21) Zainteresowane strony działające w sektorze obrony ponoszą szczególne koszty pośrednie, takie jak koszty ochrony. Ponadto zainteresowane strony działają na specyficznym rynku, na którym – bez popytu ze strony nabywców – nie mogą odzyskać kosztów badań i rozwoju, jak ma to miejsce w sektorze cywilnym. W związku z tym uzasadnione jest dopuszczenie stawki zryczałtowanej wynoszącej 25 %, jak również możliwości naliczania ■ kosztów pośrednich obliczonych zgodnie ze zwyczajową praktyką księgową stosowaną przez beneficjentów, jeżeli takie praktyki są akceptowane przez ich organy krajowe w ramach porównywalnych krajowych systemów finansowania, o których powiadomiono Komisję. ■

- (21a) *Projekty z udziałem transgranicznych MŚP i spółek o średniej kapitalizacji wspierają otwarcie łańcuchów dostaw i przyczyniają się do osiągnięcia celów funduszu. Takie działania powinny zatem kwalifikować się do uzyskania zwiększonej stopy finansowania, z której skorzystają wszystkie podmioty uczestniczące w konsorcjum.*
- (22) W celu zapewnienia, aby finansowane działania przyczyniały się do konkurencyjności i efektywności europejskiego przemysłu obronnego, ważne jest, aby państwa członkowskie miały już zamiar wspólnie zamawiać produkt końcowy lub korzystać z technologii, w szczególności poprzez wspólne transgraniczne zamówienia publiczne, w przypadku gdy organizują one wspólnie swoje postępowania o udzielenie zamówienia, w szczególności z wykorzystaniem centralnej jednostki zakupującej. *Ponieważ ministerstwa obrony państw członkowskich są wyłącznymi klientami, a branża przemysłu obronnego są jedynymi dostawcami produktów obronnych, aby ułatwić zamówienia, ministerstwa obrony państw członkowskich powinny być zaangażowane w projekt od specyfikacji technicznej aż do zakończenia projektu.*
- (22a) *W odpowiedzi na zwiększoną niestabilność i konflikty w ich sąsiedztwie oraz na nowe zagrożenia bezpieczeństwa i zagrożenia geopolityczne państwa członkowskie i Unia muszą koordynować decyzje inwestycyjne, a zatem potrzebują wspólnej definicji zagrożeń, potrzeb i priorytetów, w tym przewidywanych potrzeb w zakresie zdolności wojskowych, które można określić za pomocą takich procedur jak plan rozwoju zdolności (CDP).*
- (23) Promowanie innowacyjności i rozwoju technologicznego w unijnym przemyśle obronnym powinno odbywać się w sposób spójny z interesami Unii w zakresie bezpieczeństwa i obronności. W związku z tym kryterium wyboru powinien być wkład danego działania w realizację tych interesów oraz priorytetów w zakresie badań w dziedzinie obronności i zdolności obronnych uzgodnionych wspólnie przez państwa członkowskie. W obrębie Unii braki w zakresie badań w dziedzinie obronności oraz zdolności obronnych są identyfikowane w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO), zwłaszcza za pośrednictwem nadrzędnego programu badań strategicznych oraz planu rozwoju zdolności, *w tym strategicznych przypadków kontekstowych w ramach tego planu.* Inne procesy unijne, takie jak skoordynowany

roczny przegląd w zakresie obronności i stała współpraca strukturalna będą wspierać wdrażanie odpowiednich priorytetów poprzez identyfikację i wykorzystanie możliwości wzmocnionej współpracy, mając na względzie osiągnięcie europejskiego poziomu ambicji w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności. W stosownych przypadkach **należy** również uwzględnić priorytety regionalne i międzynarodowe, w tym w kontekście NATO, jeżeli są one zgodne z priorytetami Unii i nie uniemożliwiają udziału uczestniczącemu w nim państwu członkowskiemu lub państwu stowarzyszonemu, przy jednoczesnym uwzględnieniu unikania zbędnego powielania działań.

- (24) Działania kwalifikowalne realizowane w kontekście stałej współpracy strukturalnej (PESCO) w ramach instytucjonalnych Unii powinny zapewnić ciągłość wzmocnionej współpracy między podmiotami prawnymi w różnych państwach członkowskich i w ten sposób bezpośrednio przyczyniać się do realizacji celów programu. W przypadku ich wyboru projekty takie powinny zatem kwalifikować się do zwiększonego finansowania.
- (24a) ***Fundusz powinien uwzględniać Plan działania na rzecz mobilności wojskowej, który stanowi część kolejnego instrumentu „Łącząc Europę”, i Europejski Instrument na rzecz Pokoju w celu wsparcia m.in. misji w ramach WPZiB/WPBiO, a także wysiłków na rzecz zwalczania zagrożeń hybrydowych, które wraz z planem rozwoju zdolności, skoordynowanym rocznym przeglądem w zakresie obronności i stałą współpracą strukturalną ułatwiają koordynację, jeśli chodzi o planowanie i rozwijanie zdolności oraz odnośne zamówienia i działania.***
- (25) Komisja weźmie pod uwagę inne działania finansowane w ramach programu ramowego „Horyzont Europa”, aby uniknąć zbędnego powielania działań, zapewnić wzajemną wymianę i synergię między badaniami cywilnymi i badaniami w dziedzinie obronności, ***a także zagwarantować, że „Horyzont Europa” pozostanie programem badawczym o wyłącznie cywilnym charakterze.***
- (26) Cyberbezpieczeństwo i cyberobrona to wyzwania o coraz większym znaczeniu, a Komisja i Wysoki Przedstawiciel uznali konieczność stworzenia synergii między działaniami dotyczącymi cyberobrony objętymi zakresem funduszu i unijnych inicjatyw w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, takich jak inicjatywy ogłoszone we wspólnym komunikacie w sprawie bezpieczeństwa cybernetycznego. W szczególności

Europejskie Centrum Kompetencji Przemysłowych, Technicznych i Badawczych w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa, które ma zostać utworzone, powinno dążyć do uzyskania synergii między wymiarem cywilnym i wymiarem obronnym cyberbezpieczeństwa. Mogłoby ono aktywnie wspierać państwa członkowskie i inne odpowiednie podmioty, udzielając poradnictwa, dzieląc się wiedzą fachową i ułatwiając współpracę w odniesieniu do projektów i działań, a także w przypadku, gdy wystąpią o to państwa członkowskie działające w charakterze zarządzającego projektem w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Obronnego.

- (27) Należy zapewnić zintegrowane podejście poprzez połączenie zadań objętych działaniem przygotowawczym Unii w zakresie badań nad obronnością, zainicjowanym przez Komisję w rozumieniu art. [58 ust. 2 lit. b)] rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/... („rozporządzenie finansowe”), z Europejskim programem rozwoju przemysłu obronnego ustanowionym rozporządzeniem (WE) nr [...] Parlamentu Europejskiego i Rady oraz w celu harmonizacji warunków uczestnictwa, stworzenia bardziej spójnego zestawu instrumentów, zwiększenia efektów w zakresie innowacji, współpracy i gospodarki, a także zapobieżenia zbędnemu powielaniu i fragmentacji działań. W ramach tego zintegrowanego podejścia fundusz przyczyniłby się również do lepszego wykorzystania wyników badań w dziedzinie obronności, likwidując lukę między badaniami a rozwojem, z uwzględnieniem specyfiki sektora obronności, oraz wspierając wszystkie formy innowacji, **w takim zakresie, w jakim można oczekiwać pozytywnych skutków w dziedzinie cywilnej**, w tym innowacje radykalne, w przypadku których należy zaakceptować niepowodzenia.
- (28) Cele polityki niniejszego funduszu będą również realizowane za pomocą instrumentów finansowych i gwarancji budżetowych w ramach segmentu(-ów) [...] Funduszu InvestEU.
- (29) Wsparcie finansowe należy wykorzystywać w celu skorygowania niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji w proporcjonalny sposób, a działania nie powinny powielać ani wypierać finansowania prywatnego ani też zakłócać konkurencji na rynku wewnętrznym. Działania powinny charakteryzować się wyraźną europejską wartością dodaną.

- (30) Rodzaje finansowania i metody wdrażania na podstawie tego rozporządzenia powinny być wybierane na podstawie ich potencjału osiągnięcia szczegółowych celów działań i zapewnienia rezultatów, biorąc pod uwagę w szczególności koszty kontroli, obciążenie administracyjne oraz przewidywane ryzyko nieprzestrzegania przepisów. Należy rozważyć zastosowanie płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i kosztów jednostkowych, a także formę finansowania niepowiązanego z kosztami, o którym mowa w art. [125 ust. 1] rozporządzenia finansowego.
- (31) Komisja powinna ustanowić roczne lub wieloletnie programy prac zgodnie z celami funduszu. ***Programy prac powinny uwzględniać wstępne wnioski wyciągnięte z realizacji Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego, projektu pilotażowego i działania przygotowawczego Unii w zakresie badań nad obronnością.***
■
- (32) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do przyjęcia programu prac, a także przyznawania finansowania wybranych działań rozwojowych. W szczególności przy realizacji działań rozwojowych należy wziąć pod uwagę specyfikę sektora obronności, a zwłaszcza odpowiedzialność państw członkowskich lub państw stowarzyszonych w zakresie procesu planowania oraz zakupów. Wykonywanie tych uprawnień powinno przebiegać zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [nr 182/2011]¹.
- (33) Aby wspierać otwarty rynek wewnętrzny, należy zachęcać MŚP i spółki o średniej kapitalizacji do udziału w charakterze członków konsorcjów lub jako podwykonawców. ***W programie prac należy zapewnić przeznaczenie znaczącej części całkowitego budżetu na działania umożliwiające transgraniczne uczestnictwo MŚP i spółek o średniej kapitalizacji.***
- (34) Komisja powinna dążyć do utrzymania dialogu z ***Parlamentem Europejskim***, państwami członkowskimi i sektorem przemysłowym w celu zapewnienia powodzenia funduszu ***przez wpływ, jaki wywiera na przemysł obronny.***

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (35) Niniejsze rozporządzenie określa pulę środków finansowych Europejskiego Funduszu Obronnego, które stanowią główną kwotę odniesienia w rozumieniu [nowego porozumienia międzyinstytucjonalnego] pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami¹, na potrzeby Parlamentu Europejskiego i Rady podczas rocznej procedury budżetowej. ***Komisja powinna dopilnować, aby procedury administracyjne były jak najprostsze i wiązały się z minimalnymi dodatkowymi wydatkami.***
- (36) O ile nie określono inaczej, rozporządzenie finansowe ma zastosowanie do funduszu. Określa ono zasady wdrożenia budżetu Unii, w tym zasady dotyczące dotacji, nagród, zamówień, pomocy finansowej, instrumentów finansowych i gwarancji budżetowych.
- (37) Do niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają horyzontalne przepisy finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Przepisy te są ustanowione w rozporządzeniu finansowym i określają w szczególności procedurę ustanawiania i wykonania budżetu w drodze dotacji, zamówień, nagród i wykonania pośredniego oraz przewidują kontrole wykonywania obowiązków przez podmioty upoważnione do działań finansowych. Przepisy przyjęte na podstawie art. 322 TFUE dotyczą również ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich, jako że poszanowanie praworządności jest niezbędnym warunkiem wstępnym należytego zarządzania finansami i skutecznego unijnego finansowania.
- (38) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013², rozporządzeniem Rady (Euratom, WE)

¹ Odniesienie zostanie zaktualizowane: Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1. Porozumienie jest dostępne na stronie internetowej: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32013Q1220\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32013Q1220(01))

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

nr 2988/95¹, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96² i rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939³ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i dochodzenia, a także odzyskiwania środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania sankcji administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia administracyjne, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie, naruszające interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe i inne nielegalne działania naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371⁴. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, w pełni współpracują w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznają konieczne prawa i dostęp Komisji, OLAF-owi, EPPO i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu (ETO) oraz zapewniają, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

- (39) Państwa trzecie będące członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) mogą uczestniczyć w programach Unii w ramach współpracy ustanowionej na mocy Porozumienia EOG, które przewiduje wprowadzenie w życie programów w drodze

¹ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

² Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

³ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (EPPO) (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

decyzji wydanej na mocy tego porozumienia. Do niniejszego rozporządzenia należy wprowadzić odpowiedni przepis szczegółowy przyznający niezbędne uprawnienia i prawa dostępu właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu pozwalające im na całościowe wykonywanie ich odpowiednich kompetencji.

- (40) Zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. istnieje potrzeba oceny niniejszego rozporządzenia na podstawie informacji zgromadzonych za pośrednictwem szczegółowych wymogów dotyczących monitorowania, jednocześnie unikając nadmiernej regulacji i obciążeń administracyjnych, w szczególności dla państw członkowskich. Wspomniane wymogi mogą, w stosownych przypadkach, obejmować wymierne wskaźniki jako podstawę oceny oddziaływania rozporządzenia w terenie. Komisja powinna przeprowadzić ocenę śródkresową nie później niż cztery lata po rozpoczęciu realizacji funduszu oraz ocenę końcową na zakończenie okresu realizacji funduszu, zawierające analizę działań finansowych pod względem wyników realizacji finansowej oraz, w przypadku gdy jest to możliwe w danym momencie, wyników i skutków. W *sprawozdaniach tych* powinien również zostać przeanalizowany transgraniczny udział MŚP i spółek o średniej kapitalizacji w projektach otrzymujących wsparcie ze środków funduszu, a także udział MŚP i spółek o średniej kapitalizacji w globalnym łańcuchu wartości, *a ponadto powinny one zawierać informacje na temat krajów pochodzenia beneficjentów, liczby krajów zaangażowanych w indywidualne projekty oraz, w miarę możliwości, na temat rozdziału wytworzonych praw własności intelektualnej*. Komisja może również zaproponować zmiany do niniejszego rozporządzenia w celu reakcji na możliwy rozwój sytuacji w trakcie realizacji funduszu.
- (41) Mając na uwadze znaczenie kwestii przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie z zobowiązaniami Unii na rzecz realizacji porozumienia paryskiego i celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, niniejszy fundusz przyczyni się do uwzględnienia działań w dziedzinie klimatu w politykach Unii i doprowadzić do tego, aby wydatki na wsparcie realizacji celów klimatycznych osiągnęły docelową wartość 25 % w skali budżetu. Stosowne działania zostaną

określone podczas opracowania i realizacji funduszu i ponownie ocenione w kontekście oceny śródkresowej.

- (42) W związku z tym, że fundusz wspiera jedynie fazy badań i rozwoju w zakresie produktów i technologii obronnych, ■ Unia nie powinna posiadać praw własności ani praw własności intelektualnej w stosunku do produktów lub technologii powstałych w wyniku finansowanych działań, o ile pomoc Unii nie jest udzielana poprzez zamówienia. Jednakże, w przypadku działań badawczych, zainteresowane państwa członkowskie i państwa stowarzyszone powinny mieć możliwość korzystania z wyników finansowanych działań i udziału w następnych pracach rozwojowych opartych na współpracy, a zatem należy dopuścić odstępstwa od tej zasady.
- (43) *Unijnemu wsparciu finansowemu powinno towarzyszyć pełne i prawidłowe wdrażanie dyrektywy 2009/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹ w sprawie transferów produktów związanych z obronnością w Unii; wsparcie to nie powinno mieć wpływu na eksport produktów, wyposażenia lub technologii obronnych.*
- (43a) *Podmioty, które zostały uznane przez sąd za winne popełnienia przestępstwa, takiego jak między innymi przekupienie urzędnika lub naruszenie unijnych środków ograniczających, nie powinny kwalifikować się do finansowania. Komisja może zdecydować, że taki podmiot lub podmiot, w którym za winnych uznano członków wyższej kadry kierowniczej, nie może ubiegać się o finansowanie przez okres nie krótszy niż 36 miesięcy po wydaniu wyroku. Komisja prowadzi publicznie dostępną bazę danych wszystkich wykluczonych przedsiębiorstw. Jeżeli podmiot podlega wiarygodnemu i właściwemu dochodzeniu w sprawie popełnienia przestępstwa, Komisja powinna zastrzec sobie prawo do oczekiwania na wynik dochodzenia przed przyznaniem finansowania. [Popr. 4]*
- (43b) *Fundusz powinien wspierać najlepsze praktyki branżowe w zakresie ładu korporacyjnego i zamówień publicznych. Powinny one obejmować możliwość anonimowego i poufnego informowania o nieprawidłowościach poprzez infolinie obsługiwane przez strony trzecie wraz z procedurami stosowanymi w celu*

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie (Dz.U. L 146 z 10.6.2009, s. 1).

zapobiegania działaniom odwetowym. Procedura wyboru powinna odzwierciedlać te standardy ładu korporacyjnego w celu podniesienia standardów odpowiedzialności korporacyjnej w europejskim sektorze obronności. [Popr. 5]

- (44) Korzystanie ze szczególnie chronionych informacji ogólnych lub dostęp osób nieupoważnionych do chronionych wyników uzyskanych w ramach projektów badawczych może mieć niekorzystny wpływ na interesy Unii lub jednego z państw członkowskich bądź większej ich liczby. Przetwarzanie poufnych danych i informacji niejawnych powinno zatem podlegać wszystkim odpowiednim przepisom Unii, w tym wewnętrznym przepisom instytucji, takim jak decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/444¹.
- (45) Aby móc uzupełnić lub zmienić niniejsze rozporządzenie, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do przyznawania finansowania na działania rozwojowe, przyjmowania programów prac oraz wskaźników ścieżek oddziaływania. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na szczeblu ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (46) Komisja powinna zarządzać funduszem z poszanowaniem wymogów poufności i bezpieczeństwa, w szczególności informacji szczególnie chronionych,
- (46a) Proponując nowe produkty lub technologie obronne lub proponując zmianę przeznaczenia istniejących produktów lub technologii obronnych, przedsiębiorstwa są zobowiązane przestrzegać obowiązujących przepisów. Jeżeli nie ma przepisów, które można by bezpośrednio zastosować, przedsiębiorstwa powinny zobowiązać się***

¹ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/444 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 53).

do przestrzegania zbioru uniwersalnych zasad etycznych dotyczących praw podstawowych i dobra ludzkości, ochrony ludzkiego genomu, traktowania zwierząt, ochrony środowiska naturalnego, ochrony dziedzictwa kulturowego i sprawiedliwego dostępu do globalnych dóbr wspólnych, w tym do przestrzeni kosmicznej i cyberprzestrzeni. Komisja powinna dopilnować, aby wnioski systematycznie poddawano kontroli przesiewowej w celu wskazania tych działań, które rodzą wątpliwości dotyczące poważnych kwestii etycznych, i powinna poddawać je ocenie pod kątem etyczności. Działania, które ze względów etycznych nie są akceptowalne, nie powinny otrzymywać unijnego finansowania.

(46b) Rada powinna dążyć do wydania przed [31 grudnia 2020 r.] decyzji w sprawie wykorzystywania uzbrojonych bezzałogowych statków powietrznych. Przed wejściem w życie tej decyzji nie należy udostępniać żadnych środków na rozwój uzbrojonych bezzałogowych statków powietrznych.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

PRZEPISY WSPÓLNE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO BADAŃ I ROZWOJU

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Zakres przedmiotowy

Niniejsze rozporządzenie ustanawia Europejski Fundusz Obronny („fundusz”).
Określa ono cele funduszu, budżet na lata 2021–2027, formy finansowania unijnego oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania.

Artykuł 2

Definicje

Na potrzeby niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

I

- 2) „kontrola” oznacza zdolność do wywierania decydującego wpływu na podmiot prawny, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez co najmniej jedno przedsiębiorstwo pośrednie;
- 3) „działanie rozwojowe” oznacza każde działanie obejmujące głównie zadania ukierunkowane na obronność w fazie rozwoju, uwzględniające nowe produkty lub technologie bądź modernizację istniejących produktów i technologii, z wyłączeniem produkcji lub użytkowania broni;
- 4) „przełomowa technologia obronna” oznacza technologię, której zastosowanie może radykalnie zmienić koncepcje i przebieg działań obronnych;
- 5) „zarządcze struktury wykonawcze” oznaczają dowolny organ lub organy, wyznaczone zgodnie z prawem krajowym, które mają uprawnienia do ustalania

strategii, celów i ogólnego kierunku działania danego podmiotu prawnego i które nadzorują oraz monitorują proces podejmowania decyzji przez kierownictwo;

- 6) „podmiot prawny” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną utworzoną i uznaną za taką na mocy prawa krajowego, unijnego lub międzynarodowego, która posiada osobowość prawną i która – działając w swoim własnym imieniu – może wykonywać prawa i podlegać obowiązkom, albo podmiot nieposiadający osobowości prawnej zgodnie z art. [197 ust. 2 lit. c)] rozporządzenia finansowego;
- 7) „spółka o średniej kapitalizacji” oznacza przedsiębiorstwo, które nie jest mikroprzedsiębiorstwem, małym przedsiębiorstwem ani średnim przedsiębiorstwem („MŚP”), zgodnie z definicją w zaleceniu Komisji 2003/361/WE¹, a które zatrudnia do 3 000 pracowników, w przypadku gdy liczba zatrudnionych jest obliczana zgodnie z art. 3, 4, 5 i 6 tytułu I w załączniku do wspomnianego zalecenia;
- 8) „zamówienia przedkomercyjne” oznaczają zamawianie usług badawczych i rozwojowych obejmujące podział ryzyka i korzyści na warunkach rynkowych, rozwój konkurencyjny w etapach, przy czym zamówione usługi badań i rozwoju są wyraźnie oddzielone od etapu komercyjnego rozpowszechniania produktów końcowych;
- 9) „zarządzający projektem” oznacza każdą instytucję zamawiającą z siedzibą w państwie członkowskim lub państwie stowarzyszonym, ustanowioną przez państwo członkowskie lub państwo stowarzyszone lub grupę państw członkowskich lub państw stowarzyszonych w celu zarządzania ponadnarodowymi projektami zbrojeniowymi na stałe lub doraźnie;
- 10) „beneficjent” oznacza dowolny podmiot prawny otrzymujący finansowanie ze środków tego funduszu;
- 11) „działanie badawcze” oznacza każde działanie polegające na działalności badawczej, w której główny nacisk położono na zastosowania w dziedzinie obronności;

¹ Zalecenie Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

- 12) „wyniki” oznaczają wszelkie materialne lub niematerialne skutki działania, takie jak dane, wiedza fachowa lub informacje, bez względu na ich formę lub charakter, niezależnie od tego, czy mogą być one chronione, jak również wszelkie związane z nimi prawa, w tym prawa własności intelektualnej;
- 13) „sprawozdanie specjalne” oznacza konkretny element działania badawczego streszczający jego wyniki, zawierający wyczerpujące informacje na temat podstawowych zasad, celów, rzeczywistych rezultatów, podstawowych właściwości, przeprowadzonych testów, potencjalnych korzyści, potencjalnych zastosowań w zakresie obrony i oczekiwanej ścieżki wykorzystania badań;
- 14) „prototyp systemu” oznacza model produktu lub technologii, na którym można zademonstrować jego działanie w środowisku operacyjnym;
- 15) „państwo trzecie” oznacza państwo, które nie jest członkiem Unii;
- 16) „niestowarzyszone państwo trzecie” oznacza państwo trzecie, które nie jest państwem stowarzyszonym, zgodnie z art. 5;
- 17) „podmiot z niestowarzyszonego państwa trzeciego” oznacza podmiot prawny mający siedzibę w niestowarzyszonym państwie trzecim lub posiadający swoje zarządcze struktury wykonawcze w niestowarzyszonym państwie trzecim;
- 17a) „kwalifikowanie” oznacza całość procesu, w którym wykazuje się, że projekt produktów, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych spełnia określone wymagania; proces ten dostarcza obiektywnych dowodów potwierdzających, że spełniono określone wymagania projektu;**
- 17b) „konsorcjum” oznacza grupę podmiotów prawnych utworzoną w celu realizacji działania w ramach funduszu;**
- 17c) „certyfikacja” oznacza proces, w którym organ krajowy zaświadcza, że produkty, materialne lub niematerialne komponenty lub technologie obronne są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami;**
- 17d) „koordynator” oznacza podmiot prawny, który należy do konsorcjum i został wyznaczony przez wszystkich członków konsorcjum jako główny punkt kontaktowy dla Komisji w kwestii umowy o udzielenie dotacji;**

Artykuł 3

Cele funduszu

1. Ogólnym celem funduszu jest wzmacnianie zdolności w zakresie konkurencyjności, efektywności i innowacyjności europejskiego przemysłu obronnego poprzez wspieranie wspólnych działań i współpracy transgranicznej między podmiotami prawnymi w całej Unii, z uwzględnieniem MŚP i spółek o średniej kapitalizacji, a także **wzmacnianie i poprawę elastyczności łańcuchów dostaw i wartości w sektorze obronności, rozszerzanie współpracy transgranicznej między podmiotami prawnymi oraz** promowanie lepszego wykorzystania potencjału przemysłowego w zakresie innowacji, badań i rozwoju technologicznego, na każdym etapie cyklu życia **produktów i technologii obronnych**. Fundusz **przyczynia** się do zapewnienia swobody działania Unii i jej **strategicznej** autonomii, w szczególności w kategoriach technologicznych i przemysłowych.
2. Cele szczegółowe funduszu są następujące:
 - a) wspieranie opartych na współpracy projektów badawczych, które **wykazują się wysoką efektywnością i** mogą znacznie zwiększyć potencjał przyszłych zdolności **europejskich**, mających na celu maksymalizację innowacji i wprowadzenie nowych produktów i technologii obronnych, w tym technologii przełomowych;
 - b) wspieranie opartych na współpracy **europejskich** projektów rozwojowych dotyczących produktów i technologii obronnych, zgodnych z priorytetami dotyczącymi zdolności obronnych uzgodnionymi wspólnie przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki **zagranicznej i** bezpieczeństwa, **zwłaszcza w kontekście planu rozwoju zdolności w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, a** tym samym **przyczynianie się** do większej efektywności wydatków na obronność w Unii, osiągnięcia większych korzyści skali, zmniejszenia ryzyka ■ powielania działań, **ograniczenia nadmiernego uzależnienia od przywozu z państw trzecich, a co za tym idzie do zwiększenia zakupów europejskiego sprzętu przez państwa członkowskie,**

a przez to do zmniejszenia rozdrobnienia *rynku* produktów i technologii obronnych w całej Unii, *przy jednoczesnym dążeniu do* zwiększenia *standaryzacji systemów obrony oraz* interoperacyjności między zdolnościami państw członkowskich.

Artykuł 4

Budżet:

1. Pula środków finansowych na realizację Europejskiego Funduszu Obronnego na lata 2021–2027 wynosi **11 453 260 000 EUR w cenach z 2018 r.** (13 000 000 000 EUR według cen bieżących).
2. **■** Podział kwoty, o której mowa w ust. 1, jest następujący:
 - a) **3 612 182 000 EUR w cenach z 2018 r.** (4 100 000 000 EUR *według cen bieżących*) na działania badawcze;
 - b) **7 841 078 000 EUR w cenach z 2018 r.** (8 900 000 000 EUR *według cen bieżących*) na działania rozwojowe.
- 2a. *Aby móc zareagować na nieprzewidziane sytuacje lub rozwój wydarzeń i nowe potrzeby, Komisja może, w ramach rocznej procedury budżetowej, zmienić kwoty, o których mowa w ust. 2, o maksymalnie 10 %.*
3. Kwota, o której mowa w ust. 1, może być wykorzystana na pomoc techniczną i administracyjną w ramach realizacji funduszu, taką jak działania przygotowawcze, monitorowanie, kontrola, audyt i ocena, w tym na systemy informatyczne dla przedsiębiorstw. **Kwota ta nie może przekroczyć 5 % wartości puli środków finansowych, o której mowa w ust. 1.**
4. **Co najmniej 5 % i maksymalnie 10 %** puli środków finansowych, o której mowa w ust. 1, przeznacza się na wsparcie przełomowych technologii obronnych.

■

Artykuł 5

Państwa stowarzyszone

Uczestnictwo w funduszu jest otwarte dla członków Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), którzy należą do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), zgodnie z warunkami ustanowionymi w Porozumieniu EOG. ***Każdy wkład finansowy do funduszu w oparciu o niniejszy artykuł stanowi dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. [21 ust. 5] rozporządzenia finansowego.***

Artykuł 6

Wsparcie na rzecz przełomowych technologii obronnych

1. Komisja przyznaje finansowanie w drodze otwartych i publicznych konsultacji dotyczących ***przełomowych technologii skupiających się wyłącznie na zastosowaniach obronnych na obszarach*** interwencji określonych w programach prac, ***zgodnie z procedurą określoną w art. 27.***
2. Komisja ***znajduje***, w zależności od przypadku, ***■*** najbardziej odpowiednią formę finansowania ***przełomowych technologii.***

Artykuł 7

Etyka

1. Działania prowadzone w ramach funduszu muszą być zgodne z :
 - ***z zasadami etyki i stosownym ustawodawstwem krajowym, unijnym i międzynarodowym, w tym z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej oraz europejską konwencją o ochronie praw człowieka i protokołami do niej, a także międzynarodowym prawem humanitarnym;***
 - ***z przepisami i inicjatywami w obszarze zwalczania korupcji i prania pieniędzy; [Popr. 6/rev oraz 13]***
2. ***Komisja systematycznie przeprowadza kontrole przesiewowe wniosków na zasadzie ex ante*** w celu określenia tych działań, które rodzą wątpliwości dotyczące złożonych lub poważnych kwestii etycznych, i w ***stosownych przypadkach*** przedkłada ***te wnioski*** do oceny pod kątem etyczności. Kontrole przesiewowe i oceny pod kątem etyczności przeprowadzane są przez Komisję przy wsparciu ***niezależnych*** ekspertów ds. etyki z ***różnych dziedzin.*** Komisja zapewnia w największym możliwym stopniu

przejrzystość procedur w zakresie etyki *i przedstawia na ten temat sprawozdanie zgodnie ze swoimi obowiązkami w zakresie sprawozdawczości i oceny, o których mowa w art. 31 i 32. Wszyscy eksperci muszą być obywatelami Unii i pochodzić z jak największej liczby państw członkowskich.*

3. Podmioty uczestniczące w działaniu uzyskują przed rozpoczęciem odpowiednich działań wszelkie zatwierdzenia lub inne obowiązkowe dokumenty od odpowiednich krajowych bądź lokalnych komisji etycznych lub innych organów, takich jak organy ochrony danych. Dokumenty te przechowuje się w aktach i udostępnia Komisji.

■

5. Działania, które nie są akceptowalne ze względów etycznych, *są odrzucane.*

ROZDZIAŁ II

PRZEPISY FINANSOWE

Artykuł 8

Realizacja i formy finansowania unijnego

1. Fundusz jest wdrażany *przez Komisję* w ramach zarządzania bezpośredniego zgodnie z rozporządzeniem finansowym.
2. Fundusz może zapewniać finansowanie w dowolnej formie przewidzianej w rozporządzeniu finansowym, w szczególności w postaci dotacji, nagród i zamówień. ■

Artykuł 9

Finansowanie skumulowane, uzupełniające i łączone

1. Działanie, które otrzymało wkład z innego programu unijnego, może również otrzymać wkład w ramach funduszu, pod warunkiem że wkład z obu programów nie pokrywa tych samych kosztów. Do każdego wkładu do danego działania zastosowanie mają przepisy dotyczące odpowiedniego unijnego programu/funduszu,

z którego pochodzi ten wkład. Finansowanie skumulowane nie może przekraczać łącznych kosztów kwalifikowalnych działania, a wsparcie z różnych programów Unii można obliczać proporcjonalnie zgodnie z dokumentami określającymi warunki wsparcia.

I

ROZDZIAŁ III

WARUNKI KWALIFIKOWALNOŚCI, KRYTERIA PRYZYNAWANIA ŚRODKÓW I FINANSOWANIE

Artykuł 10

Kwalifikujące się podmioty

1. Wnioskodawcy i ich podwykonawcy ***zaangażowani w działanie*** kwalifikują się do finansowania, pod warunkiem że mają siedzibę w Unii lub w ***jednym z państw stowarzyszonych, o których mowa w art. 5***, posiadają zarządcze struktury wykonawcze w Unii lub w państwie stowarzyszonym i nie podlegają kontroli sprawowanej przez niestowarzyszone państwo trzecie ani przez podmiot z niestowarzyszonego państwa trzeciego.
2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 wnioskodawca ***lub podwykonawca zaangażowany w działanie***, mający siedzibę w Unii lub w państwie stowarzyszonym i podlegający kontroli sprawowanej przez niestowarzyszone państwo trzecie lub podmiot z niestowarzyszonego państwa trzeciego ***może stanowić podmiot kwalifikujący*** się do finansowania, jeżeli jest to niezbędne do osiągnięcia celów działania i pod warunkiem że jego udział nie będzie stanowił zagrożenia dla interesów Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa ***i obrony ani dla osiągnięcia celów określonych w art. 3***. W celu zapewnienia ochrony interesów Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa w zaproszeniu do składania wniosków wymaga się od wnioskodawcy ***zobowiązania do wdrożenia, przed rozpoczęciem działania, odpowiednich środków gwarantujących***, że:

- a) kontrola nad wnioskodawcą nie *jest sprawowana* w sposób, *który w jakimkolwiek stopniu ogranicza* jego zdolność do *przeprowadzenia tego działania i osiągnięcia wyników, który nakłada ograniczenia dotyczące jego infrastruktury, obiektów, aktywów, zasobów, własności intelektualnej lub wiedzy fachowej niezbędnych na użytek danego działania, bądź który osłabia jego zdolności i normy potrzebne do realizacji* działania;
- b) *uniemożliwiony jest* dostęp niestowarzyszonych państw trzecich lub podmiotów z niestowarzyszonych państw trzecich do informacji niejawnych i szczególnie chronionych informacji jawnych związanych z tym działaniem, a *pracownicy lub inne* osoby zaangażowane w działanie *posiadają* krajowe poświadczenie bezpieczeństwa wydane przez państwo członkowskie lub kraj stowarzyszony;
- c) *w trakcie działania oraz przez określony czas po jego zakończeniu, określony w umowie o udzielenie dotacji, własność intelektualna wynikająca z działania i wyniki działania pozostają w posiadaniu* beneficjenta i nie podlegają kontroli lub ograniczeniom ze strony niestowarzyszonych państw trzecich lub innych podmiotów z niestowarzyszonych państw trzecich, *a także nie ma możliwości przekazania ich do państwa trzeciego ani udzielenia dostępu do nich z terytorium państwa trzeciego lub przez podmioty z państwa trzeciego bez zgody państw członkowskich, w których przedsiębiorstwo ma siedzibę, przy zachowaniu spójności z celami określonymi w art. 3.*

Odstępstwa na mocy niniejszego ustępu nie przyznaje się wnioskodawcy lub podwykonawcy zaangażowanemu w działanie, który posiada zarządczą strukturę wykonawczą w Unii lub w państwie stowarzyszonym i który podlega kontroli sprawowanej przez niestowarzyszone państwo trzecie objęte unijnymi środkami ograniczającymi lub przez podmiot z niestowarzyszonego państwa trzeciego objęty unijnymi środkami ograniczającymi.

- 3. Cała infrastruktura, obiekty, aktywa i zasoby wykorzystywane w działaniach finansowanych w ramach funduszu muszą być zlokalizowane na terytorium Unii lub państw stowarzyszonych *i nie mogą podlegać kontroli lub ograniczeniom ze strony niestowarzyszonego państwa trzeciego ani żadnego podmiotu z niestowarzyszonego*

państwa trzeciego. Ponadto podczas wykonywania działań kwalifikowalnych beneficjenci i podwykonawcy **zaangażowani w działanie** współpracują wyłącznie z podmiotami prawnymi, **które mają siedzibę** w Unii lub w państwie stowarzyszonym i **które nie podlegają** kontroli sprawowanej przez niestowarzyszone państwa trzecie lub podmioty z niestowarzyszonych państw trzecich.

4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3, **jeżeli nie ma konkurencyjnych zamienników dostępnych w Unii**, beneficjenci i podwykonawcy zaangażowani w działanie mogą wykorzystywać swoje aktywa, infrastrukturę, obiekty i zasoby znajdujące się lub przechowywane na terytorium niestowarzyszonego państwa trzeciego, jeżeli jest to niezbędne do osiągnięcia celów danego działania i pod warunkiem że nie spowoduje to zagrożenia **dla interesów** Unii i jej państw członkowskich **w obszarze bezpieczeństwa i obrony ani dla realizacji celów określonych w art. 3**. Beneficjenci i ich podwykonawcy **zaangażowani w działanie** realizujący działanie kwalifikowalne mogą na tych samych warunkach współpracować z podmiotem mającym siedzibę w niestowarzyszonym państwie trzecim. Koszty związane z korzystaniem z takiej infrastruktury, obiektów, aktywów lub zasobów i związane z taką współpracą nie kwalifikują się do finansowania ze środków funduszu. **W żadnym przypadku nie udziela się takiego odstępstwa, jeżeli te aktywa, infrastruktura, urządzenia i zasoby znajdują się lub są przechowywane na terytorium niestowarzyszonego państwa trzeciego objętego unijnymi środkami ograniczającymi.**
5. W celu zapewnienia ochrony interesów Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa w zaproszeniu do składania wniosków lub umowie o udzielenie dotacji określa się **wszystkie warunki, w tym warunki wymienione w ust. 2 niniejszego artykułu**. Warunki te odnoszą się w szczególności do przepisów dotyczących własności wyników działania oraz dostępu do informacji niejawnych i szczególnie chronionych informacji jawnych, a także do gwarancji bezpieczeństwa dostaw.
6. Wnioskodawcy dostarczają wszelkie istotne informacje niezbędne do oceny kryteriów kwalifikowalności i warunków, o których mowa w ust. 1–4.

7. Wnioski, które wymagają weryfikacji na podstawie ust. 2 lub ust. 4, można składać wyłącznie za zgodą państwa członkowskiego lub państwa stowarzyszonego, w którym wnioskodawca ma siedzibę.
8. W przypadku wprowadzenia w trakcie realizacji działania zmiany, w związku z którą można zakwestionować spełnienie tych kryteriów i warunków, dany beneficjent informuje o tym Komisję, która ocenia, czy przedmiotowe kryteria kwalifikowalności i warunki są nadal spełniane, i rozważa potencjalny wpływ zaistniałej sytuacji (***zawieszenie, anulowanie***) na finansowanie danego działania.
9. Na potrzeby niniejszego artykułu określenie „podwykonawcy” odnosi się do podwykonawców związanych bezpośrednim stosunkiem umownym z beneficjentem, innych podwykonawców, którym przyznano co najmniej 10 % łącznych kosztów kwalifikowalnych działania, oraz podwykonawców, którzy mogą potrzebować dostępu do informacji niejawnych zgodnie z decyzją Komisji (UE, Euratom) 2015/444 w celu realizacji działania.

Artykuł 11

Działania kwalifikowalne

1. Do finansowania kwalifikują się wyłącznie działania służące realizacji celów, o których mowa w art. 3.
2. Fundusz wspiera działania obejmujące zarówno tworzenie nowych, jak i modernizację istniejących produktów i technologii, w przypadku gdy wykorzystanie wcześniej istniejących informacji koniecznych do wykonania modernizacji nie podlega ograniczeniom, w sposób bezpośredni lub pośredni, ze strony niestowarzyszonych państw trzecich lub podmiotów z niestowarzyszonych państw trzecich.
3. Działanie kwalifikowalne musi dotyczyć co najmniej jednego z poniższych elementów:
 - a) zadania mające na celu stworzenie, zapewnienie podstaw i poprawę stanu **■ wiedzy i *produktów lub* technologii *obronnych, w tym przełomowych technologii obronnych, które mogą*** mieć istotny wpływ na obronność;

- b) zadania mające na celu zwiększenie interoperacyjności i odporności, z uwzględnieniem ochrony produkcji i wymiany danych, opanowanie krytycznych technologii obronnych, zwiększenie bezpieczeństwa dostaw lub umożliwienie skutecznego wykorzystania wyników na potrzeby produktów i technologii obronnych;
- c) prace studyjne, takie jak studia wykonalności w celu sprawdzenia wykonalności nowych lub ulepszonych technologii, produktów, procesów, usług **lub** rozwiązań ■ ;
- d) projekt produktów, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych, a także określenie specyfikacji technicznych, na podstawie których dany projekt został opracowany, co może obejmować także częściowe testy w zakresie zmniejszania ryzyka w środowisku przemysłowym lub reprezentatywnym;
- e) rozwój modeli produktów, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych, na podstawie których można zademonstrować działanie danego elementu w środowisku operacyjnym (prototyp systemu);
- f) testowanie produktów, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych;
- g) kwalifikowanie produktów, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych ■ ;
- h) certyfikacja produktów, materialnych lub niematerialnych komponentów lub technologii obronnych ■ ;
- i) rozwój technologii lub aktywów zwiększających wydajność w całym cyklu życia produktów i technologii obronnych;

■

4. ■ Działania podejmowane są *w ramach* współpracy *w obrębie konsorcjum składającego się z co najmniej trzech podmiotów prawnych*, które mają siedzibę w co najmniej trzech różnych państwach członkowskich. *Każdy dodatkowy podmiot*

prawny uczestniczący w konsorcjum może mieć siedzibę w jednym z krajów stowarzyszonych, o których mowa w art. 5. Co najmniej trzy z tych kwalifikujących się podmiotów, które mają siedziby w co najmniej dwóch różnych państwach członkowskich lub państwach stowarzyszonych, nie mogą, w trakcie całego okresu realizacji działania, podlegać [] kontroli sprawowanej, bezpośrednio lub pośrednio, przez ten sam podmiot, ani nie mogą kontrolować siebie nawzajem.

5. Ust. 4 nie ma zastosowania do działań, o których mowa w ust. 3 lit. c) [] , ani do działań, o których mowa w art. 6.
6. Działania służące opracowywaniu produktów i technologii, których stosowanie, rozwój lub produkcja są zakazane na mocy mających zastosowanie przepisów prawa międzynarodowego, nie kwalifikują się *do finansowania. W szczególności program nie może finansować broni zapalającej zawierającej fosfor biały, amunicji zawierającej zubożony uran, śmiertelnej broni autonomicznej, w tym bezzalogowych statków powietrznych, w przypadku której człowiek nie ma istotnej kontroli nad tak kluczowymi funkcjami jak wybór i atakowanie poszczególnych celów, broni strzeleckiej i lekkiej doskonalonej głównie w celu eksportu, tj. gdy żadne państwo członkowskie nie określiło wymogu prowadzenia działań.* [Popr. 29/rev]
 - 6a. *Do finansowania w ramach programu nie kwalifikują się działania służące opracowywaniu produktów i technologii, które mogą realizować lub ułatwiać następujące działania:*
 - (i) *poważne naruszenie międzynarodowego prawa humanitarnego;*
 - (ii) *poważne naruszenie międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka;*
 - (iii) *czyn stanowiący przestępstwo w rozumieniu umów lub protokołów międzynarodowych dotyczących terroryzmu;*
 - (iv) *czyn stanowiący przestępstwo w rozumieniu umów lub protokołów międzynarodowych dotyczących międzynarodowej przestępczości zorganizowanej.*
 - 6b. *Działania, które przyczyniają się w części lub w całości, bezpośrednio lub pośrednio do rozwoju broni masowego rażenia i powiązanej technologii stosowanej w głowicach bojowych i rakietach, nie kwalifikują się do wsparcia.* [Popr. 21]

Artykuł 12

Procedura kwalifikacji i wyboru

■ [Popr. 30]

2. Komisja przyznaje środki finansowe na wybrane działania po każdym zaproszeniu lub po zastosowaniu art. [195 lit. e)] rozporządzenia finansowego.
3. W odniesieniu do przyznawania finansowania na działania rozwojowe Komisja działa w drodze aktów *delegowanych* przyjętych zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 28a.

Artykuł 13

Kryteria wyboru

1. Każda propozycja jest oceniana w oparciu o następujące kryteria:
 - a) wkład do doskonałości lub możliwy przełom w dziedzinie obronności, w szczególności przez wykazanie, że przewidywane wyniki proponowanego działania mają istotną przewagę nad istniejącymi produktami lub technologiami;
 - b) wkład do innowacji i rozwoju technologicznego europejskiego przemysłu obronnego, w szczególności poprzez wykazanie, że proponowane działanie obejmuje przełomowe lub nowatorskie koncepcje i podejścia, nowe obiecujące udoskonalenia technologiczne w przyszłości bądź zastosowania technologii lub koncepcji wcześniej nie stosowanych w sektorze obronności;
 - c) wkład do konkurencyjności europejskiego przemysłu obronnego, w szczególności poprzez stworzenie nowych możliwości rynkowych i przyspieszenie wzrostu przedsiębiorstw w całej Unii;
 - ca) *wkład do przemysłowej i technologicznej autonomii Unii poprzez wzmacnianie technologii lub produktów obronnych zgodnie z priorytetami dotyczącymi zdolności obronnej uzgodnionymi przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, a w szczególności w*

kontekście planu rozwoju zdolności w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony;

- d) wkład do interesów Unii w zakresie bezpieczeństwa i obronności zgodnie z priorytetami, o których mowa w art. 3 ust. 2, a w stosownych przypadkach – z regionalnymi i międzynarodowymi umowami o współpracy;
 - e) wkład do tworzenia nowej współpracy transgranicznej między podmiotami prawnymi, w szczególności w przypadku MŚP ***i spółek o średniej kapitalizacji*** mających siedzibę w państwach członkowskich lub państwach stowarzyszonych innych niż te, w których mają siedzibę podmioty należące do konsorcjum niebędące MŚP ***ani spółkami o średniej kapitalizacji***;
 - f) jakość i efektywność realizacji działania.
2. Zgodnie z ust. 1 lit. d) można brać pod uwagę priorytety regionalne i międzynarodowe, w szczególności w celu uniknięcia zbędnego powielania działań, pod warunkiem że służą interesom Unii w zakresie bezpieczeństwa i obronności i nie wykluczają udziału żadnego z państw członkowskich.

Artykuł 14

Stopa współfinansowania

- 1. Fundusz ***finansuje*** 100 % kosztów kwalifikowalnych działania, bez uszczerbku dla zasady współfinansowania.
- 2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1:
 - a) w odniesieniu do działań określonych w art. 11 ust. 3 lit. e) pomoc finansowa ze środków funduszu nie może przekraczać 20 % kosztów kwalifikowalnych działania,
 - b) w odniesieniu do działań określonych w art. 11 ust. 3 lit. f)–h) pomoc finansowa ze środków funduszu nie może przekraczać 80 % kosztów kwalifikowalnych działania.

3. W przypadku działań rozwojowych stopę finansowania zwiększa się, **bez przekraczania całkowitego kosztu kwalifikowalnego**, w następujących przypadkach:
- a) działanie podjęte w ramach stałej współpracy strukturalnej, ustanowionej decyzją Rady (WPZiB) 2017/2315 z dnia 11 grudnia 2017 r., **korzysta** ze stopy finansowania powiększonej o dodatkowe 10 punktów procentowych;
 - b) **działanie** korzysta ze stopy finansowania powiększonej o punkty procentowe odpowiadające wartości procentowej łącznych kosztów kwalifikowalnych, które zostały przyznane MŚP z siedzibą w państwie członkowskim lub w państwie stowarzyszonym innym niż te, w których siedzibę mają członkowie konsorcjum niebędący MŚP **ani spółkami o średniej kapitalizacji**;
 - c) **działanie** korzysta ze stopy finansowania powiększonej o punkty procentowe odpowiadające jednej czwartej wartości procentowej łącznych kosztów kwalifikowalnych, które zostały przyznane spółkom o średniej kapitalizacji z siedzibą w państwie członkowskim lub w państwie stowarzyszonym innym niż te, w których siedzibę mają pozostali członkowie konsorcjum niebędący MŚP ani spółkami o średniej kapitalizacji;
 - d) łączne podwyższenie stopy finansowania danego działania nie może przekraczać 30 punktów procentowych.

Artykuł 15

Zdolność finansowa

Na zasadzie odstępstwa od art. [198] rozporządzenia finansowego:

- a) zdolność finansową weryfikuje się tylko w odniesieniu do koordynatora i tylko wówczas, gdy wnioskowane finansowanie z Unii jest nie mniejsze niż 500 000 EUR. Jeżeli istnieją jednak uzasadnione wątpliwości co do zdolności finansowej, Komisja weryfikuje również zdolność finansową innych wnioskodawców lub koordynatorów wnioskujących o kwotę finansowania poniżej progu, o którym mowa w zdaniu pierwszym;

- b) nie weryfikuje się zdolności finansowej w odniesieniu do podmiotów prawnych, których rentowność jest gwarantowana przez państwo członkowskie, ani w odniesieniu do uczelni *i publicznych ośrodków badawczych*;
- c) jeżeli zdolność finansowa jest strukturalnie gwarantowana przez inny podmiot prawny, weryfikuje się jego zdolność finansową.

Artykuł 16

Koszty pośrednie

1. Pośrednie koszty kwalifikowalne ustala się przez zastosowanie stawki ryczałtowanej wynoszącej 25 % łącznych bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych, z wyłączeniem bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych podwykonawstwa, wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich oraz wszelkich kosztów jednostkowych lub płatności ryczałtowych, które obejmują koszty pośrednie.
2. *Alternatywnie* pośrednie koszty kwalifikowalne ■ mogą zostać określone zgodnie ze zwyczajową praktyką beneficjenta w zakresie księgowania kosztów na podstawie rzeczywistych kosztów pośrednich, pod warunkiem że te praktyki księgowania kosztów są akceptowane przez władze krajowe w ramach porównywalnych systemów finansowania zgodnie z art. [185] rozporządzenia finansowego i zgłoszone Komisji.

Artykuł 17

Stosowanie jednorazowej płatności ryczałtowej lub wkładu niepowiązanego z kosztami

1. W przypadku dotacji przyznawanych na działania, o których mowa w art. 11 ust. 3 lit. e), oraz innych działań, w przypadku których państwa członkowskie lub państwa stowarzyszone finansują **ponad 50 %** budżetu, Komisja może stosować:
 - a) wkład niezwiązany z kosztami, o którym mowa w art. [180 ust. 3] rozporządzenia finansowego, i oparty na osiągnięciu wyników mierzonych przez odniesienie do wcześniej ustalonych celów pośrednich lub przy użyciu wskaźników realizacji celów; lub

- b) jednorazową płatność ryczałtową, o której mowa w art. [182] rozporządzenia finansowego, opartą na tymczasowym budżecie działania, które zostało już zatwierdzone przez organy krajowe współfinansujących państw członkowskich i państw stowarzyszonych.
2. Koszty pośrednie uwzględnia się w płatności ryczałtowej.

Artykuł 18

Zamówienia przedkomercyjne

1. Unia może wspierać zamówienia przedkomercyjne poprzez przyznawanie dotacji instytucjom zamawiającym lub podmiotom zamawiającym, zdefiniowanym w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE¹, 2014/25/UE² i 2009/81/WE³, które wspólnie zamawiają **usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie obronności** lub koordynują swoje procedury udzielania zamówień.
2. Procedury udzielania zamówień:
- a) muszą być zgodne z przepisami niniejszego rozporządzenia;
 - b) mogą zezwalać na zawarcie wielu umów w ramach tej samej procedury (zakupy u wielu dostawców);
 - c) zapewniają udzielenie zamówień oferentom proponującym najkorzystniejszy stosunek wartości do ceny.

Artykuł 19

Fundusz gwarancyjny

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 243).

³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76).

Z wkładów do mechanizmu wzajemnego ubezpieczenia można pokryć ryzyko związane z odzyskaniem środków należnych od beneficjentów i wkłady te uznaje się za wystarczającą gwarancję w ramach rozporządzenia finansowego. Zastosowanie mają przepisy określone w [art. X] rozporządzenia XXX [rozporządzenia, które zastąpi rozporządzenie w sprawie Funduszu Gwarancyjnego].

■

Artykuł 21

Dostęp do instrumentów finansowych

Beneficjenci funduszu kwalifikują się do uzyskania dostępu do specjalnych produktów finansowych wdrażanych w ramach programu InvestEU zgodnie z ■ tytułem X rozporządzenia finansowego.

TYTUŁ II

PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO BADAŃ

Artykuł 22

Własność wyników

1. Wyniki działań są własnością beneficjentów, którzy je opracowują. W przypadku gdy podmioty prawne wspólnie opracowują wyniki i nie można ustalić ich odpowiedniego wkładu lub w przypadku gdy nie można wyodrębnić takich wspólnych wyników, wyniki te stanowią współwłasność podmiotów prawnych. *Współwłaściciele zawierają umowę dotyczącą podziału i warunków korzystania z prawa współwłasności zgodnie z ich zobowiązaniami wynikającymi z umowy o udzielenie dotacji.*
2. Jeżeli pomocy unijnej udziela się w formie zamówień publicznych, wyniki są własnością Unii. Państwa członkowskie i państwa stowarzyszone korzystają bezpłatnie z praw dostępu do wyników na *pisemne* żądanie.
3. **■** Wyniki działań otrzymujących wsparcie ze środków funduszu nie podlegają żadnej kontroli lub ograniczeniu, bezpośrednio lub pośrednio, za pośrednictwem co najmniej jednego pośredniego podmiotu prawnego, z uwzględnieniem transferu technologii, przez niestowarzyszone państwo trzecie lub przez podmiot z niestowarzyszonego państwa trzeciego.
4. W uzasadnionych przypadkach umowa o udzielenie dotacji określa prawo Komisji do otrzymania powiadomienia o przekazaniu prawa własności wyników bądź o udzieleniu licencji dotyczącej wyników niestowarzyszonemu państwu trzeciemu lub podmiotowi z niestowarzyszonego państwa trzeciego oraz do zgłoszenia sprzeciwu wobec powyższego. Takie przekazania praw nie mogą naruszać interesów w zakresie obronności i bezpieczeństwa Unii i jej państw członkowskich ani celów niniejszego rozporządzenia określonych w art. 3.

5. Organy krajowe państw członkowskich i państw stowarzyszonych korzystają z praw dostępu do sprawozdania specjalnego z ***działania***, które otrzymało finansowanie unijne. Takie prawa dostępu przyznawane są nieodpłatnie i przekazywane przez Komisję państwom członkowskim i państwom stowarzyszonym po zapewnieniu, że odpowiednie obowiązki zachowania poufności zostały wprowadzone. ***Uczestnicy nie są w żadnym przypadku zobowiązani do podania w sprawozdaniu specjalnym danych lub informacji, które są częścią własności intelektualnej.***
6. Organy krajowe państw członkowskich i państw stowarzyszonych korzystają ze sprawozdania specjalnego wyłącznie do celów związanych z wykorzystaniem przez siły zbrojne lub służby bezpieczeństwa lub służby wywiadu, bądź na rzecz tych sił lub służb, w tym w ramach ich programów współpracy. Takie wykorzystanie obejmuje między innymi analizę, ewaluację, ocenę, badania, projektowanie, rozwój, produkcję, usprawnianie, modyfikację, konserwację, naprawy, remonty oraz akceptację i certyfikację produktów, obsługę, szkolenia, usuwanie i inne usługi projektowe oraz wdrażanie produktu, a także ocenę i opracowanie wymogów technicznych na potrzeby zamówień.
7. Beneficjenci udzielają nieodpłatnie praw dostępu do swoich wyników instytucjom, organom lub agencjom Unii do należytego uzasadnionych celów w zakresie opracowania, wdrożenia i monitorowania unijnych polityk lub programów. Takie prawa dostępu są ograniczone do zastosowania niekomercyjnego i niekonkurencyjnego.
8. W celu zagwarantowania maksymalnej absorpcji wyników oraz zapobiegania nienależnym korzyściom w umowach o udzielenie dotacji i w umowach dotyczących przedkomercyjnych zamówień publicznych stosuje się przepisy szczegółowe dotyczące własności, praw dostępu i udzielania licencji. ■ Jeśli wykonawca nie wykorzysta komercyjnie wyników w określonym czasie po udzieleniu zamówienia przedkomercyjnego wskazanym w umowie, przenosi ***w miarę możliwości*** wszelkie prawa własności wyników na instytucje zamawiające.
- 8a. ***Trzy państwa członkowskie lub kraje stowarzyszone, albo większa liczba państw członkowskich lub krajów stowarzyszonych, które, wielostronnie lub w ramach organizacji Unii, wspólnie zawarły jedną umowę lub kilka umów z jednym uczestnikiem lub większą ich liczbą, aby wspólnie rozwijać wyniki uzyskane w***

ramach konkretnego działania, które otrzymało finansowanie na mocy umowy o udzielenie dotacji na działania badawcze w zakresie obronności, korzysta z praw dostępu do wyników działania, które są własnością takiego uczestnika i są niezbędne do realizacji umowy. Takie prawa dostępu udzielane są nieodpłatnie i na podstawie szczegółowych warunków mających zapewnić, by prawa te były wykorzystywane wyłącznie na użytek danej umowy i by wprowadzone zostały stosowne obowiązki zachowania poufności.

TYTUŁ III

PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO ROZWOJU

Artykuł 23

Dodatkowe kryteria kwalifikowalności

1. W stosownych przypadkach konsorcjum wykazuje, że pozostałe koszty działania kwalifikowalnego, które nie są objęte wsparciem Unii, zostaną pokryte za pomocą innych środków finansowania, takich jak wkłady państw członkowskich lub państw stowarzyszonych bądź inne środki współfinansowania ze strony podmiotów prawnych.
2. W przypadku gdy odnosi się to do działań, o których mowa w art. 11 ust. 3 lit. d), działanie opiera się na zharmonizowanych wymogach dotyczących zdolności uzgodnionych przez odpowiednie państwa członkowskie lub państwa stowarzyszone.
3. W odniesieniu do działań, o których mowa w art. 11 ust. 3 lit. e)–h), konsorcjum wykazuje za pomocą dokumentów wydanych przez organy krajowe, że:
 - a) co najmniej dwa państwa członkowskie lub ■ co najmniej ***jedno państwo członkowskie z państwami stowarzyszonymi przedstawiają gwarancje celem zamówienia produktu końcowego*** lub ***wykorzystania*** technologii w sposób skoordynowany. ***Może to obejmować zamówienia wspólne;***
 - b) działanie opiera się na wspólnych specyfikacjach technicznych uzgodnionych wspólnie przez państwa członkowskie lub państwa stowarzyszone, które współfinansują dane działanie.

Artykuł 24

Dodatkowe kryteria kwalifikowalności

Oprócz kryteriów wyboru, o których mowa w art. 13, program prac może również

uwzględniać:

- a) wkład do zwiększenia efektywności w całym cyklu życia produktów i technologii obronnych, z uwzględnieniem efektywności kosztowej i możliwości osiągnięcia synergii w procesach zamawiania, utrzymania i likwidacji;
- b) poziom współpracy między *zaangażowanymi* państwami członkowskimi w ramach działania kwalifikowalnego;
- ba) *planowaną wielkość zamówień i oczekiwany wpływ na zdolności obronne i wydatki na obronę państw członkowskich, jak też europejską autonomię strategiczną.***

Artykuł 25

Własność wyników

1. Unia nie może być właścicielem produktów ani technologii powstałych w wyniku działań rozwojowych, ani też nie może mieć roszczeń w zakresie praw własności intelektualnej w odniesieniu do wyników takich działań.
 - 1a. *Wyniki działań są własnością beneficjentów, którzy je opracowali. W przypadku gdy podmioty prawne wspólnie opracowują wyniki i nie można ustalić ich odpowiedniego wkładu lub w przypadku gdy nie można wyodrębnić takich wspólnych wyników, wyniki te stanowią współwłasność podmiotów prawnych. Współwłaściciele zawierają umowę dotyczącą podziału i warunków korzystania z prawa współwłasności zgodnie z ich zobowiązaniami wynikającymi z umowy o udzielenie dotacji.***
2. Wyniki działań, które otrzymują wsparcie ze środków funduszu, nie mogą podlegać kontroli ani ograniczeniom ze strony niestowarzyszonych państw trzecich lub podmiotów z niestowarzyszonych państw trzecich, bezpośrednio lub pośrednio, poprzez co najmniej jeden podmiot prawny, również w zakresie transferu technologii.
3. Odnosnie do wyników opracowanych przez beneficjentów ***na mocy niniejszego rozporządzenia i bez uszczerbku dla ust. 2 niniejszego artykułu*** Komisja musi być

powiadamiana z *wyprzedzeniem co najmniej sześciu tygodni* o każdym przekazaniu prawa własności lub przyznaniu licencji niestowarzyszonym państwom trzecim ***lub podmiotom z niestowarzyszonych państw trzecich***. *Jeżeli* takie przekazanie praw własności lub przyznanie licencji ***jest*** sprzeczne z interesami Unii i jej państw członkowskich w zakresie obronności i bezpieczeństwa lub z celami niniejszego rozporządzenia określonymi w art. 3, ***finansowanie otrzymane w ramach funduszu jest zwracane***.

4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, w przypadku gdy pomoc Unii ma postać zamówienia publicznego, Unia jest właścicielem wyników, a państwa członkowskie lub państwa stowarzyszone mają prawo do bezpłatnej, niewyłącznej licencji na wykorzystanie wyników na ich pisemny wniosek.

Artykuł 26

Powiadamianie zarządzającego projektem

Jeżeli państwa członkowskie i państwa stowarzyszone wyznaczają zarządzającego projektem, ***przed dokonaniem płatności na rzecz beneficjenta działania kwalifikowalnego*** Komisja ***konsultuje się z zarządzającym projektem w sprawie postępów poczynionych w odniesieniu do działania***.

TYTUŁ IV

ZARZĄDZANIE, MONITOROWANIE OCENA I KONTROLA

Artykuł 27

Programy prac

1. Fundusz jest realizowany w ramach rocznych lub wieloletnich programów prac ustanowionych zgodnie z art. [110] rozporządzenia finansowego. **I**
- 1a. Programy prac mogą uwzględniać w szczególności strategię opracowane w nadrzędnym programie badań strategicznych oraz w strategicznych przypadkach kontekstowych w ramach planu rozwoju zdolności.*
- 1b. Komisja zapewnia spójność programów prac na wszystkich etapach zarządzania cyklem życia produktów i technologii obronnych.*
2. Komisja przyjmuje programy prac w drodze aktów *delegowanych* zgodnie z procedurą, o której mowa w *art. 28a*.
- 2a. W programie prac szczegółowo określa się kategorie projektów, które mają być finansowane w ramach funduszu. Wspomniane programy prac sporządzane są zgodnie z celami określonymi w art. 3.*
- 2b. W oparciu o proces opracowywania programów prac Komisja przeprowadza wstępną ocenę ewentualnych przypadków powielania z istniejącymi zdolnościami lub już finansowanymi projektami badawczymi lub rozwojowymi w Unii.*

Artykuł 28a

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. *Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega*

warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. *Upewnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 27, powierza się Komisji na okres siedmiu lat od dnia [data wejścia w życie].*
3. *Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 27, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.*
4. *Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa¹.*

Artykuł 29

Niezależni eksperci

1. Komisja powołuje niezależnych ekspertów pomagających w ocenie wniosków zgodnie z art. [237] rozporządzenia finansowego. █
2. Niezależni eksperci muszą być obywatelami Unii *pochodzącymi z jak największej liczby państw członkowskich* zidentyfikowanymi i wybranymi na podstawie zaproszeń do wyrażenia zainteresowania █ w celu stworzenia listy ekspertów. Na zasadzie odstępstwa od art. [237] rozporządzenia finansowego przedmiotowa lista nie może być podawana do wiadomości publicznej, *w całości lub w części, w przypadku gdy wymagana jest z uwagi na ochronę bezpieczeństwa publicznego.*
3. Niezależni eksperci muszą mieć odpowiednie poświadczenie bezpieczeństwa wydane przez państwo członkowskie.

█

¹ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

5. Niezależnych ekspertów wybiera się na podstawie ich umiejętności, doświadczenia i wiedzy odpowiednich do celów realizacji powierzonych im zadań.
- 5a. ***Komisja zapewnia, by ekspert w sytuacji konfliktu interesów w sprawie, w której wymagana jest jego opinia, nie dokonywał ocen ani nie udzielał porad, ani pomocy w tej konkretnej sprawie.***

Artykuł 30

Stosowanie przepisów dotyczących informacji niejawnych

1. W ramach zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia:
- a) każde państwo członkowskie lub państwo stowarzyszone zapewnia, aby jego krajowe przepisy dotyczące bezpieczeństwa oferowały stopień ochrony informacji niejawnych Unii Europejskiej równoważny stopniowi ochrony przewidzianemu przez przepisy dotyczące bezpieczeństwa określone w decyzji Komisji (UE, Euratom) 2015/444 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE¹ oraz przepisy Rady dotyczące bezpieczeństwa określone w załącznikach do decyzji 2013/488/UE²;
 - b) państwa członkowskie i państwa stowarzyszone niezwłocznie powiadamiają Komisję o krajowych przepisach bezpieczeństwa, o których mowa w lit. a);
 - c) osoby fizyczne mieszkające w niestowarzyszonych państwach trzecich i osoby prawne mające siedzibę w niestowarzyszonych państwach trzecich mogą mieć do czynienia z informacjami niejawnymi UE dotyczącymi funduszu, wyłącznie jeżeli w tych państwach podlegają przepisom dotyczącym bezpieczeństwa zapewniającym stopień ochrony co najmniej równoważny stopniowi ochrony przewidzianemu przez przepisy Komisji dotyczące bezpieczeństwa określone w decyzji Komisji (UE, Euratom) 2015/444 oraz przepisy Rady dotyczące bezpieczeństwa określone w załącznikach do decyzji 2013/488/UE. Równoważność przepisów dotyczących bezpieczeństwa stosowanych w państwie trzecim lub organizacji międzynarodowej określa się w umowie

¹ Dz.U. L 72 z 17.3.2015, s. 53.

² Dz.U. L 274 z 15.10.2013, s. 1.

o bezpieczeństwie informacji, obejmującej – w stosownych przypadkach – kwestie bezpieczeństwa przemysłowego, zawieranej między Unią a takim państwem trzecim lub organizacją międzynarodową zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 218 TFUE oraz z uwzględnieniem art. 13 decyzji 2013/488/UE;

d) nie naruszając przepisów art. 13 decyzji 2013/488/UE oraz przepisów w dziedzinie bezpieczeństwa przemysłowego określonych w decyzji Komisji (UE, Euratom) 2015/444, osoba fizyczna lub osoba prawna, państwo trzecie lub organizacja międzynarodowa mogą uzyskać dostęp do informacji niejawnych Unii Europejskiej w przypadku uznania tego za konieczne na podstawie analizy poszczególnych przypadków, stosownie do charakteru i treści takich informacji, zasady ograniczonego dostępu oraz tego, w jakim stopniu jest to korzystne dla Unii.

2. W przypadku gdy działania obejmują informacje niejawne, wymagają ich lub takie informacje zawierają, odpowiedni organ finansujący określa w zaproszeniu do składania wniosków/dokumentach zamówienia środki i wymogi niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa takich informacji na wymaganym poziomie.
3. W celu ułatwienia wymiany informacji szczególnie chronionych między Komisją, beneficjentami i, w stosownych przypadkach, państwami członkowskimi Komisja ustanawia **zabezpieczony** elektroniczny system wymiany informacji.

Artykuł 31

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Wskaźniki na potrzeby monitorowania realizacji i postępów funduszu w osiągnięciu celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 3 przedstawiono w załączniku.
2. Aby zapewnić skuteczną ocenę postępów funduszu w osiągnięciu jego celów, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 36 w celu zmiany załącznika przez dostosowanie lub uzupełnienie zawartych w nim wskaźników, jeżeli uzna to za konieczne, oraz w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o przepisy dotyczące ustanowienia ram monitorowania i oceny.

3. Komisja regularnie monitoruje *i ocenia* realizację funduszu oraz sporządza coroczne sprawozdanie z poczynionych postępów *dla Parlamentu Europejskiego i Rady. Roczne sprawozdanie zawiera część poświęconą realizacji art. 7.* W tym celu Komisja wprowadza niezbędne mechanizmy monitorowania.
4. System sprawozdawczości dotyczącej realizacji celów zapewnia, że dane na potrzeby monitorowania realizacji funduszu i jego wyników są gromadzone w sposób wydajny, skuteczny i terminowy. W tym celu na odbiorców środków unijnych nakłada się proporcjonalne wymagania dotyczące sprawozdawczości.

Artykuł 32

Ocena funduszu

1. Oceny przeprowadza się w terminie pozwalającym na uwzględnienie ich wyników w procesie decyzyjnym.
2. Ocena śródkresowa funduszu przeprowadzana jest z chwilą, gdy dostępne są wystarczające informacje na temat realizacji funduszu, jednak nie później niż w ciągu czterech lat od rozpoczęcia realizacji funduszu. Sprawozdanie z oceny śródkresowej *obejmuje* w szczególności ocenę zarządzania funduszem, *doświadczenia z realizacji Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego i działania przygotowawczego Unii w zakresie badań nad obronnością, ocenę realizacji procedur w zakresie etyki, zgodnie z art. 7,* wskaźniki realizacji, wyniki wyboru projektów, z uwzględnieniem MŚP i spółek o średniej kapitalizacji oraz stopnia ich udziału transgranicznego, *przydział środków pomiędzy różne kategorie podwykonawców zgodnie z definicją w art. 10 pkt 9, budżet przeznaczony na technologie przełomowe* oraz finansowanie przyznane zgodnie z art. [195] rozporządzenia finansowego do dnia 31 lipca 2024 r. *Ocena śródkresowa musi również zawierać informacje na temat krajów pochodzenia beneficjentów, liczby państw zaangażowanych w poszczególne projekty oraz, w miarę możliwości, na temat rozdziału ustanowionych praw własności intelektualnej.* Komisja może przedłożyć wnioski dotyczące odpowiednich zmian niniejszego rozporządzenia.
3. Po zakończeniu okresu realizacji, lecz nie później niż cztery lata po dniu 31 grudnia 2027 r., Komisja przeprowadza ocenę końcową wdrożenia funduszu. Sprawozdanie

z oceny końcowej zawiera wyniki realizacji oraz, w miarę możliwości ze względu na ramy czasowe, skutki funduszu. W sprawozdaniu – przygotowanym na podstawie odpowiednich konsultacji z państwami członkowskimi, państwami stowarzyszonymi i najważniejszymi zainteresowanymi podmiotami – ocenia się w szczególności postępy w osiąganiu celów określonych w art. 3. Analizuje się także transgraniczny udział, z uwzględnieniem MŚP i spółek o średniej kapitalizacji, w projektach realizowanych ze środków funduszu, a także włączenie MŚP i spółek o średniej kapitalizacji w globalny łańcuch wartości. Ocena musi również zawierać informacje na temat krajów pochodzenia beneficjentów oraz, w miarę możliwości, na temat rozdziału ustanowionych praw własności intelektualnej.

4. Komisja przekazuje wnioski z tych ocen, opatrzone własnymi komentarzami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

Artykuł 33

Audyty

Audyty dotyczące wykorzystania wkładu Unii przeprowadzane przez osoby lub podmioty, w tym przez osoby lub podmioty inne niż te, które zostały upoważnione przez instytucje lub organy Unii, stanowią podstawę ogólnej pewności zgodnie z art. [127] rozporządzenia finansowego. Europejski Trybunał Obrachunkowy bada rozliczenia wszystkich dochodów i wydatków Unii zgodnie z art. 287 TFUE.

Artykuł 34

Ochrona interesów finansowych Unii

W przypadku gdy państwo trzecie uczestniczy w funduszu w wyniku decyzji podjętej na podstawie umowy międzynarodowej lub na podstawie jakiegokolwiek innego instrumentu prawnego, to państwo trzecie przyznaje niezbędne prawa i dostęp w zakresie, jaki jest konieczny, aby umożliwić odpowiedzialnemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) lub Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu wykonywanie w pełni ich odnośnych uprawnień. W przypadku OLAF takie prawa obejmują prawa do prowadzenia dochodzeń, w tym kontroli na miejscu

i inspekcji, przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF).

Artykuł 35

Informacja, komunikacja i promocja

1. Odbiorcy finansowania unijnego uznają pochodzenie i zapewniają eksponowanie finansowania unijnego (w szczególności podczas promowania działań i ich wyników) poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych informacji skierowanych do różnych grup odbiorców, w tym do mediów i opinii publicznej.
2. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z funduszem, jego działaniami i wynikami. Zasoby finansowe przydzielone na fundusz przyczyniają się również do komunikacji ***Komisji*** w zakresie priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z celami, o których mowa w art. 3. ***Te zasoby finansowe mogą być wykorzystane na projekty dotyczące statystyk w obszarze przemysłu obronnego i projekty pilotażowe w zakresie gromadzenia danych.***

TYTUŁ V

AKTY DELEGOWANE, PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 36

Akty delegowane

1. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 31, powierza się Komisji na czas nieokreślony od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
2. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 31, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
3. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty zgodnie z art. 31 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 37

Uchylenie

Rozporządzenie (UE) .../.... (Europejski program rozwoju przemysłu obronnego) traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2021 r.

Artykuł 38

Przepisy przejściowe

1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację danych działań, aż do ich zamknięcia, zgodnie z [rozporządzeniem dotyczącym Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego], które nadal stosuje się do danych działań aż do ich zamknięcia.
2. Pula środków finansowych przeznaczonych dla funduszu może również obejmować wydatki na wsparcie techniczne i administracyjne na potrzeby przejścia między funduszem a środkami przyjętymi w ramach poprzednich programów, [rozporządzenia dotyczącego Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego] oraz działania przygotowawczego Unii w zakresie badań nad obronnością.
3. W razie potrzeby w budżecie obejmującym okres po 2027 r. mogą zostać zapisane środki na pokrycie wydatków przewidzianych w art. 4 ust. 4, aby umożliwić zarządzanie działaniami, które nie zostaną zakończone do dnia 31 grudnia 2027 r.

Artykuł 39

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Stosuje się je od dnia 1 stycznia 2021 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący